

Lovforslag nr. L 57. Fremsat den 22. november 1994 af Jette Gottlieb (EL) og Søren Søndergaard (EL)

Forslag

til

Lov om ændring af straffeloven

(Strafnedsættelse og -bortfald i tilfælde af civil ulydighed)

§ 1

I straffeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 886 af 30. oktober 1992, som senest ændret ved lov nr. 431 af 1. juni 1994, foretages følgende ændringer:

1. I § 84, stk. 1, indsættes efter nr. 1 som nyt nummer:

»2) når gerningen er foretaget for at forhindre eller modvirke iværksættelsen eller opret-

holdelse af en klart ulovlig myndighedsbeslutning og lovovertrædelsen må anses for at være af forholdsvis underordnet betydning (civil ulydighed); «.
Nr. 2-9 bliver herefter nr. 3-10.

2. I § 84, stk. 2, ændres »nr. 1-6« til: »nr. 1-7«.

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

De demokratiske rettigheder er grundlaget for den politiske opbygning af vores samfundsorden. Organisations- og ytringsfrihed er væsentlige bestanddele af vores demokrati. Der er ingen tvivl om, at disse rettigheder formelt og juridisk eksisterer. De står i grundloven og håndhæves i praksis.

Derimod er det mere tvivlsomt, om disse rettigheder altid fungerer reelt. Det er ikke nok at give befolkningsgrupper ret til at ytre sig, hvis de faktisk ikke bliver hørt. Hvad hjælper en indsigelsesret, hvis indsigelsen af den offentlige myndighed ikke bliver taget alvorligt?

I denne tvivl ligger ofte baggrunden for konfrontationer mellem myndigheder og befolkningsgrupper. Hvis politisk ansvarlige gang på gang tilsidesætter særlige befolkningsgruppers principielle synspunkter eller interesser eller undlader at forholde sig til offentligt fremførte argumenter, så forsvinder grundlaget for disse befolkningsgruppers loyalitet mod statsmagten.

En særlig opmærksomhed må rette sig mod situ-

ationer, hvor myndigheder træffer klart ulovlige beslutninger. Noget sådant vil altid være overordentlig krænkende for retsbevidstheden. I sådanne situationer bliver vanskelighederne ved at blive hørt endnu mere udtalte og kan hos de berørte borgere føre til en desperation, hvor handling bliver nødvendig, især da situationen ofte er forbundet med et tidspres, forud for eller mens den ulovlige beslutning bliver iværksat.

Som eksempler kan nævnes situationer, hvor myndigheder tillader byggerier i modstrid med bygnings- eller miljølovgivning, udledningstilladelser eller tilladelse til farlig virksomhed i strid med miljølovgivning eller beslutninger i strid med folkeretlige forpligtelser eller internationale aftaler, f.eks. på miljøområdet.

I sådanne situationer må borgernes forsøg på at standse iværksættelsen af ulovlige beslutninger opfattes som til gavn for almenvellet og deres indsats gøres straffri, jf. de foreslåede ændringer af straffelovens § 84.